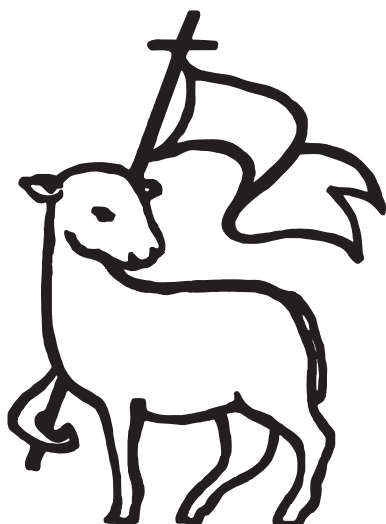

Nové Bratrské Listy

ROČNÍK XI

1/2009

Nebudeš se mstít synům svého lidu a nezanevřeš na ně,
ale budeš milovat svého bližního jako sebe samého.

(Leviticus 19,18)

obsah

kázání

Jak se najíst a zůstat o hladu (*jhjr*) 3

biblické studie

Bible v rozhovoru (*P. Bukowski*) 5

dějiny

Dekret kutnohorský a česká universita (*jhjr*) 8

Jan Jílek - 300. výročí? (*jhjr*) 11

z církvi doma i ve světě

Světový den modliteb žen 14

(*M. Ulrichová*)

Zemřel prof. J. Smolík (*red*) 16

drobné zprávy z ekumény

unitas fratrum

Fair trade v Jednotě v Británii 19

(z *angličtiny M. Ulrichová*)

krátké zprávy z UF (*J. Polma*) 20

náš seniorát

Rozloučení s br. M. Hlouškem 20

(*J. Polma*)

Br. V. Kačer na odpočinek (*JP*) 23

Životní jubileum ses. J. Uhlířové (*red*) 23

Setkání sester (*L. Bernardová*) 25

oznámení

Historický seminář Veritas 25

knihy

(*jhjr*) 26

pozvání k velikonočům

z kázání J. Nohavici 27

ráj srdce

H. Lischke: Bříza (*přel. M. Matouš*)

Nové Bratrské Listy

11. ročník (2009)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR

při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

tel: 224 941 870

e-mail: uf.praga@centrum.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

Milí čtenáři Nových bratrských listů,

začíná další ročník našeho časopisu a kolem nás se dějí dost velké změny. USA má černošského prezidenta, naše země předseda Evropské unii a hospodářskou krizi, která se nám po celém světě rozvinula, má řešit „šrotovné“.

Nechme stranou podivnou logiku, že krizi naší civilizace vyřeší větší spotřeba aut. Možná protentokrát. Co všechno však bude nutno sešrotovat příště, aby se zase rozeběhl ten bláznivý kolotoč výroby a spotřebovávání věcí, bez kterých se dá docela dobře žít?

Ta myšlenka - pomůžeme vám opatřit si něco nového, lepšího, když se zbavíte starého - má dvojznačnou povahu. Určitě mi zvláště bratři dají za pravdu, že není milé, když vás osoby blízké nutí, abyste se definitivně vzdali oblíbeného starého saka, svetru či kabátu. Že se to někomu nelíbí - ale určitě to nikomu neškodí, je to použitelné a zvykli jsme si na to.

Ale jsou věci, které škodí - nám i druhým - a kterých by bylo dobré se zbavit. Ať jsou to závislosti a zlovyky nebo všelijak pokažené vztahy. Kdyby nám někdo nabídl pomoc, dar, abychom získali něco lepšího, když se těch starých zátěží zbavíme - nebylo by to zajímavé?

Ale o čem jiném je vlastně evangelium než právě o tomto? O tom, že náš život a naše vztahy mohou být nové - vlastně ještě lépe: zásadně obnovené, takže nebudou škodit a haprovat, ale přitom nám vlastně to oblíbené sako zůstane.

V důvěře v obnovující moc Boží budeme tedy i letos přinášet staré i nové, zamyšlení nad biblí, církví i zprávy o tom, co se dělo a děje mezi křesťany - doufáme, že k zamyšlení i povzbuzení.

Jindřich Halama Jr.

kázání

Jak se najíst a zůstat o hladu

Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho provolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.

(Jan 6,1-15)

Ve staré církevní tradici je spojena s tímto příběhem, příběhem o nasycení zástupu, čtvrtá neděle postní. Je to příběh tak známý, že se člověk ptá, jestli po těch letech a desítkách čtení a výkladů není všechno jasné. Příběh o nasycení zástupu je ve všech čtyřech evangeliích. To nás možná nepřekvapí - proč by Ježíšův příběh neměl být ve všech evangeliích? Ale když to začneme zkoumat, zjistíme, že kromě pašijí, tedy velikonočního příběhu, jsou všem evangeliím společné už jenom vystoupení Jana Křtitele, začátek Ježíšova působení, Petrovo vyznání a tento příběh. Příběh o nasycení je pro všechny evangelisty důležitý.

V Janově evangeliu je s tímto příběhem spojena delší rozprava o chlebu života. Ježíšův skutek je označen jako znamení (v. 14), které otevírá téma života - na čem závisí lidský život, co je pro život nejdůležitější. Zároveň je tento příběh jasně spojen s tradicí SZ proroků (2 Kr 4,38-44). Přichází tu někdo, kdo stejně jako kdysi prorok Eliáš (Elizeus) neuvěřitelně nasytí množství lidí. Děje se tu něco, co nepatří k normální lidské zkušenosti, něco mimořádného, něco od Boha. Ten, kdo takovou věc činí, je muž Boží. Pro židy byli takovými muži především Mojžíš, Eliáš a jeho žák Eliáš. Ježíš se tímto znamením řadí k nim.

V Janově podání se dozvídáme, že zástup jde za Ježíšem na druhou stranu jezera, což byla docela slušná půldenní procházka. Není proto divu, že by se hodilo něco sníst. Ježíš tedy zkusí, co na to učedníci - a ti mu dají kvalifikovanou odpověď: i kdyby bylo kde nakoupit, jakože není, stálo by to skoro roční plat. Nejedno pekařství by muselo pracovat celou noc, aby bylo tolik chleba a padlo by na to, bratru, z dnešního hlediska jedno stavební spoření. Plat za dvě stě dnů práce.

Je tu zástup lidí, kteří buď viděli nějaký Ježíšův div, nebo o nich slyšeli, jejich pohnutky zřejmě vůbec nejsou následovat a stát se učedníky, spíš zase něco uvidět, prožít něco vzrušujícího. Ježíš to ví a také jim to později řekne - vůbec nechápete, o co tu jde, vám jde o ten kus chleba zadarmo a o zvláštní zážitek. Přesto však učiní další znamení - tím, že zástupu dá pokrm. Pro evangelistu je to znamení, pro zástup zřejmě spíš piknik. Ježíš je pozve k jídlu, nechá je usadit, jako každý zbožný žid se pomodlí před jídlem a rozdává a rozdává.

Motiv nasycení je tu určitě důležitý, ale když si porovnáte příběh v jiných evangeliích, zjistíte, že u Jana není tak silný. Jan zdůrazní, že jde o znamení, a že bylo nedlouho do velikonoce. Před velikonoce se v synagoze čítal oddíl o seslání many na poušti. Samozřejmě, že si to věřící židé připomněli, zmíní to později i evangelista (v. 31). Bůh

dal přes Mojžíše pokrm s nebe, přes Elišu zázračně rozmnožil kousek jídla pro mnohé a totéž se děje znovu tady.

Jaké další znamení by si člověk ještě přál? Je to tady - Bůh je blízko, Boží moc se zázračně projevuje skrze tohoto člověka, Ježíše z Nazaréta. Proroctví o tom, že Bůh „nasytí hladové dobrými věcmi“, se stává skutečností. Až sem příběh sám a jeho význam, který by člověku měl být zřejmý, pokud znal zákon a proroky.

A teď přichází Janův závěr. Co udělá člověk, když něco takového prožije? Padne na kolena a chválí Boha? Začne usilovně přemýšlet, co vlastně tento Ježíš zvěstuje a co nám tím chce Bůh sdělit?

Chyba lávky: „Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho provolali králem.“ Provolat králem - to zní jako pocta, nejvyšší ocenění. Lidé poznali, že Ježíš by byl nejlepším králem - mohl by si povrchní čtenář říct.

Ale ono to tak vůbec není. Chtějí se ho zmocnit. Chtějí si z něj udělat to, co se hodí jim, ne ho následovat. To slovo zmocnit je řecky HARPADZEIN - a nemusíme být žádní jazykovědci, aby nám to něco připomnělo: Harpagona. Hamouna, skrblika, lakomce, který chce hrabat a hromadit, který myslí jen na sebe. O to jim jde: „Pane, to by byl král, tohle. Dá nám najíst bez práce, no, nevolte ho“.

Jeden z vykladačů Nového zákona to nazývá reakcí přirozené náboženskosti - čin, kterým všechno, třeba i náboženství, zkusíme použít pro své zájmy, ke svému prospěchu. Jde o to, aby nám bylo dobře. Proto popadněme ho a udělejme ho králem. Chceš - nechceš, musíš. My chceme, abys byl králem a staral se o nás.

Tohle je - ukazuje evangelista Jan - způsob, jakým my lidé reagujeme na Boží jednání. Bůh nám naznačí, že je s námi, že je připraven nám pomáhat, dá nám znamení - a my si z toho znamení uděláme cíl. O to nám jde. To nám vyhovuje. Sem se znameními! Čím víc, tím lépe, hlavně, aby z nich byl nějaký užitek. Že to je prorok? Ovšem, že ano. Tady mám od něj rybu a tady kus chleba - a může jich nadělat, že se nají celá Galilea. Proč chtít něco jiného?

A zrovna, když je zástup v náladě, že by radostným řevem pozdravil nového krále, Ježíš odchází. Nějak tu pro něj není místo. Přináší evangelium, ale lidi zajímá konzum. Zvěstuje, ale lidi se ho chtějí zmocnit a manipulovat s ním - použít ho pro své cíle, ne hledat to, k čemu jim ukazuje cestu. Nechápou jeho znamení, stejně jako nepochopí smysl mnoha jeho slov a činů - a oni to nepochopí dokonce ani učedníci. Zrovna Janovo evangelium ukazuje víc než jiné, jak je člověk slepý a hluchý, jak nepoznává, nerozumí, nechápe, ledaže se to týká bezprostředního hmotného prospěchu. V tu chvíli je člověk pozornost sama.

Je tady někdo, kdo může svačinou pro dva nasytit celé město. To je sice senzační, ale na něco to ukazuje - odněkud to přichází, něco to znamená - po tom by se člověk měl ptát. Přece nejde udělat program z jednoho jídla denně zdarma. Co je to za nesmyslný životní cíl? Ale Jan nás upozorňuje, že právě to je náš problém. Až příliš snadno se nám stane cílem pojistit si vlastní blahobyť, jít cestou, kde se nám za nejméně námahy nabízí největší prospěch - a myslet si, že to je ten pravý život.

Jenomže zrovna, když se člověku zdá, že teď na to přišel, že takhle si zajistí Boží přízeň, požehnání, prospěch, že bude mít po ruce způsob, jak kdykoli po Bohu chtít to, co zrovna potřebují, zůstává sám - bez Boží přítomnosti. Možná s plným břichem - ale Ježíš už odešel.

Když člověk přichází ke Kristu, otevřeně a s důvěrou, nemusí plnit žádné zvláštní podmínky a může prožít skutečnost, kterou Bůh zvěstuje skrze proroky: sice nic nemají, ale „budou jíst, a ještě zůstane“.

Pokud se člověk zastaví u toho jedení, upne se na ně jako na cíl, o který mu jde, zůstane nakonec sám a zase dostane hlad. Ale pokud se neupne ke znamením a zázrakům a hledá, co je za nimi, to, k čemu nám ukazují cestu, může dojít, obrazně řečeno, až na konec té šesté kapitoly Janova evangelia.

Totíž k poznání učedníků, vyjádřenému Petrem (ne z vlastní moudrosti, protože to nám nezjeví přirozené poznání): „Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží“. Amen.

J. Halama Jr.

biblické a teologické studie

Bible v rozhovoru

V loňském roce vyšla v českém překladu malá knížka *Budu s tebou. Role bible v pastýřském rozhovoru* (Mlým. Jihlava 2008). Jejím autorem je Peter Bukowski, reformovaný učitel praktické teologie na kazatelských seminářích v Elberfeldu a posledních deset let ve Wuppertalu. Jeho knížka je určena především kazatelům a církevním pracovníkům, ale z velké části mluví srozumitelně a závažně ke každému přemýšlivému křesťanskému čtenáři.

Přinášíme tedy krátkou ukázkou (výběr ze str. 9-13) v naději, že ji shledáte zajímavou a užitečnou.

Bible

Helmut Tacke označil evangelickou pastýřskou péči za dění, které se uskutečňuje „v ochranné zóně Božího jména“. Tuto charakteristiku považují za obzvláště šťastnou, protože odkazuje na ústřední biblický příběh, ve kterém se Bůh dává poznat jako člověku přátelský, jako ten, který pomáhá, jako pastýř, jako ten, který pečuje o duši člověka. Když se Mojžíš ptá na jeho jméno, Bůh mu odpoví: „Jsem, který jsem.“ (jsem, který tu jsem pro vás - Ex 3,14). Na Mojžíšovu otázku mu Bůh příslibuje: „Budu s tebou.“ Toto zaslíbení, vyřčené při Božím sebestřednění, je základem a horizontem evangelické pastýřské péče a zároveň tvoří rámec pro naše jednání. Objasnit bych to chtěl trojím způsobem:

- Pastýřská péče pod ochranou Jména - to pro mě jako pastýře či pastýřku znamená: Při slyšení Božího slova se poznávám jako ten, který (sám) potřebuje Boží pastýřskou péči a zároveň jako ten, který je jí nesen; řečeno reformačně: jako ospravedlněný hříšník. Jako takový vím o zlomkovitosti všeho svého konání, a sice tak, že umím přijmout hranice svých možností - a proto když toho, co zde ideálně rozvinu, „nejsem schopen“, spoléhám na to, že se svým selháním, ztroskotáním a svou vinou znovu najdu útočiště u toho, kdo mi přiřkl své zaslíbení. To mě osvobozuje od nadměrného tlaku na pracovní výkon i od škodlivého perfekcionismu, takže mohu vyhledávat setkání s jiným člověkem v prostoru, který není zatížený strachem: Právě tím, že jsem zbaven strachu před sebou samým, jsem svoboděn obrátit se k jiným.

- Pastýřská péče pod ochranou Jména mi dovoluje vidět svůj protějšek ve specifickém světle. Ne tak, jako by to, co mi sděluje o sobě a o svém momentálním stavu, bylo nějak vylepšeno nebo přebíleno. Ale spíše tak, že „v tom všem, s tím vším a mezi tím vším“, co ten či ta o sobě říkají a ze sebe ukazují, a co budu vnímat tak přesně a bezvýhradně, jak je to jen možné, uvidím i toto: Člověk, který sedí naproti mně, je, ať to ví či ne, Boží dítě. Je to bytost Bohem nekonečně milovaná a bezpodmínečně chťená; možná ustrašená a zoufalá, možná lopotně usnažená nebo lehkovážná a zapletená do hříchu - ale přesto a právě proto bytost, na které Bůh staví.

- Vnímání druhého člověka ve světle evangelia mi pomáhá při „diagnóze“. Jsem si vědom duchovní dimenze jeho momentálního životního stavu. Například radostnou zprávu o překonané nemoci nebo o opatrování, které vlastní děti prokazují starému člověku, pochopím jako znamení Boží dobroty. A za větou jako: „ale o to jsem se taky vždycky snažil“, nebo „já jsem ale vždycky žil zdravě“, zas odhalím přesvědčení o vlastní neomylnosti, které má za to, že podařený život můžeme přisuzovat jen vlastní usilovné námaze.

Uvedme další příklad: Rozpoznám duchovní nouzi toho, koho psychologové považují za narcistický osobnostní typ; tedy takového člověka, který si je sám sebou jistý jen v zrcadle obdivu a uznání ostatních, které si proto neustále musí znovu a znovu obstarávat, ať to stojí, co to stojí. V zásadě pak zneužívá ostatních lidí, protože od nich vyžaduje něco, co mu ve skutečnosti nemohou poskytnout: totiž ospravedlnit ho v jeho existenci. Narcis je pronásledován, neustále útočí na ostatní, a přece trpí ve své zahleděnosti do sebe notorickým nedostatkem. Jelikož sebejistotu, kterou mu může dát jedině Bůh, hledá tam, kde se najít nedá, povede zoufalý život a bude soužit ostatní. To, co působí na první pohled odpudivě: jeho předvádění, jímž neustále usiluje o to, aby byl pochválen, se odhaluje ve světle bible jako život ve stavu duchovní nouze, jako život, který je odříznut od pramene, tedy který je žit v začarovaném kruhu sebeospravedlňování.

- Ostatně již tyto příklady ukazují, že bychom proti sobě neměli stavět psychologicky školené a teologicky profilované vnímání. Jedná se o dvě perspektivy, které obě mají své oprávnění a svou hodnotu pro pastýřskou péči, obě totiž mohou přispět k tomu, abychom pochopili svůj protějšek, a to, co jím „hýbe“.

- Vnímání člověka ve světle evangelia také významně přispívá k tomu, že jsem mu otevřená, a pokud se to podaří, že s ním mohu rozvíjet vizi jeho další cesty. To, co jednou Rudolf Bohren řekl s ohledem na kazatelskou práci, platí také pro pastýřskou péči: Máme svůj protějšek „objevit“ ve světle jeho vyvolení.

„...nyní vás Pán učinil světlem...“ (Ef 5,8) nebo: „...tu svobodu vám vydobyl Kristus...“ (Ga 5,1) - tyto a podobné přísliby zbystřují mou pozornost na znamení naděje, na možná dosud neobjevené zdroje síly i na potenciál mého protějšku. Zvěst evangelia mi zejména pomáhá dostat se k realistickým vizím, jež zůstávají ve zdravých mezích lidských životních podmínek; tedy nesednout na lep populárním iluzím stále šťastného, vždy připraveného a úspěšného života bez utrpení (ve kterých můj protějšek může být vědomě či nevědomě uvězněn). Takto mohu svůj protějšek povzbudit, aby dělal malé krůčky, popřípadě aby se zaměřil na uskutečnitelné cíle; a nebudu přitom zamlčovat, že cesta ke svobodě vede pouští.

- Jméno, pod jehož ochranou se děje evangelická pastýřská péče, určuje také podmínky její realizace. Pastýřská péče je aktem svobody Božích dětí, svobodným setkáním mezi já a ty... Především se tím zakazuje už v zárodku jakákoli forma duchovně motivovaného nároku. Konkrétně: stav nouze mého protějšku nesmí být zneužit, druhého nesmíme žádným způsobem degradovat na předmět a už vůbec ne na předmět misie. Když vneseme do rozhovoru bibli, činíme to kvůli tomu druhému: ze svobody a k osvobození - a ne jako prostředek účelu „cogite intrare“ (přinutíte je vejít - Lk 14,23 - zdůvodnění středověké násilné misie).

Abych tuto myšlenku systematicko-teologicky prohloubil, učiním ještě jednu výpůjčku z homiletiky. Walter Fürst charakterizoval kázání (v reformačním smyslu slova) jako „dobrý skutek“. Pointa této charakteristiky tkví v rozlišování mezi naším úkolem (tedy tím, co máme dělat) a nám daným příslibem (tedy tím, co si vyprosíme od Duchu svatého). Toto rozlišování, vztaženo k pastýřské péči, stanovuje: Náš úkol spočívá v obrácení se k bližnímu, který je pod ochranou Jména. Proto, abychom druhé osobě skutečně učinili po právu, náš zájem jí prospěl a byl jí ku pomoci, můžeme a musíme udělat hodně; a máme se zde ještě mnoho co naučit. Ostatně je to také oblast, ve které bychom měli přijmout z oblasti humanitních věd takové náhledy a metody, které se v procesu porozumění a provázení prokážou jako nápomocné. Zaslíbení, které bylo darováno našim snahám, směřuje k naději, že náš protějšek prožije Boží „jsem s tebou“ jako oporu a pomoc v životě.

Kdo však úkol přesune výlučně do oblasti zaslíbení, tedy přičkne ho Duchu svatému, ten se zároveň také znesvobodňuje a vzdává možností, jež mu Bůh dal k dispozici a ke kterým snad rovněž patří teoretický a praktický repertoár psychoterapie. Místo, aby přezkoumal všechno a držel se dobrého, spoléhá se bezbožně na to, že to už Duch svatý nějak zařídí. Ještě po pětadvaceti letech, co v Německu působí hnutí za pastýřskou péči, narážíme v některých církevních kruzích na pozoruhodnou míru nevědomosti. ... Jakoby v profánní oblasti nebylo nic nápomocného a užitečného, co nám Bůh může říct

a čemu nás může naučit! Duch svatý je v neposlední řadě také učiněný nepřítel lenosti a nevědomosti!

... Zdá se mi, že odmítání, stejně jako přečeňování psychoterapie v prostoru církve představuje dvě strany téže mince, obě založené v nedostatečné jistotě týkající se jejího vlastního základu - který nemá zapotřebí, aby byl bráněn, a nezaslouží si, aby byl podceňován.

Kdo na druhé straně prohlásí zaslíbení za svůj úkol, přečeňuje sebe i svůj protějšek. Sice můžeme a máme vnášet bibli do rozhovoru, v Božím jménu a kvůli bližnímu, avšak jsme osvobozeni od jakéhokoli tlaku muset za každou cenu vyvolat víru našeho protějšku. To nás uchrání nejen před škodlivým tlakem zvěstovat, ale také nám ušetří mnoho neduchovních frustrací. Když na konci z celého našeho snažení vyjde jenom (ale co znamená „jenom“?) pomoc v životě, nemusíme to brát jako neúspěch. Boží síla, pod jejíž moci se setkáváme, dosahuje jistě dál, než jsou schopny vidět naše oči a bude provázet nás protějšek nadále i poté, co naše setkání skončilo.

dějiny

Dekret kutnohorský a česká universita

18. ledna uplynulo právě 600 let od vydání královského dekretu, který vešel do dějin jako Dekret kutnohorský. V obrozeneckém dějepise byl spojen s národnostním zápasem, představoval důležitý úspěch českého národa v boji proti německému „živlu“ - představa romantická, láková, ale velice nepřesná. Naopak nepochybné je, že vydání dekretu je spojeno s Mistrem Janem Husem, i když pozdější obvinění, že to byl on, kdo „vyhnal Němce z Prahy“, značně přehání. Mnohem větší slovo u krále měl Husův přítel Jeronym, ale vůbec není jisté, jak dalece krále ovlivnil - spíš se zdá, že rozhodly důvody zcela jiné.

Je obecně známo, že podstatou tohoto královského nařízení byla změna hlasovacího práva na univerzitě ve prospěch „českého národa“ oproti „národům“ cizím. Národ je ovšem nutno chápat odlišně od moderního pojmu, nebyl určen jazykově (na univerzitě ostatně všichni mluvili latinsky) a rodovým či kmenovým původem, ale podle zeměpisu. Na Karlově vysokém učení byly takto ustaveny „národy“ český, bavorský, saský a polský. Každý z nich měl jeden hlas, což dávalo domácím jen malou šanci prosadit své postoje.

Před 600 lety v Kutné hoře však vydal král Václav IV onen dekret, kterým poměr obrátil, tři hlasy dostal národ český, jeden ostatní:

Protože pak národ německý, který nemá vůbec žádného obyvatelského práva v Českém království, v rozličných záležitostech na pražském vysokém učení si osvojil k užívání tři hlasy, jak nás o tom došla věrohodná zpráva, a poněvadž národ český, téhož království

pravý dědic, těší se a užívá toliko jednoho hlasu, my tedy, považující za nespravedlivé a značně nevhodné, aby z prospěchu obyvatel, kteří po právu na něj mají nárok, těžili nadměrně cizinci a přistěhovalci, a oni pak aby se cítili být utiskováni nedostatkem a nevýhodami, přikazujeme vám mocí tohoto listu mocně a přísně, chtějíce tak rozhodně míti, abyste ihned, jak jej spatříte, bez všelikého odporu a zdráhání připustili národ český vším způsobem ke třem hlasům při veškerých poradách, soudech, zkouškách, volbách a jakýchkoli jiných jednáních řečené univerzity podle vzoru zřízení, kterému se těší národ francouzský na univerzitě pařížské a jehož užívají ostatní národy v Lombardii a v Itálii, a ponechali jej od této chvíle na věčné časy klidně užívat a těšit se z výsady těchto hlasů, nečiníce jinak, ačli se chcete vyvarovat našeho nejprudšího hněvu.

Tento dlouhý citát nám ukazuje jednak, že všichni cizinci jsou tu shrnuti pod „národ německý“ a i z dalších slov vzniká dojem, jako by šlo o národnostní záležitost; a za druhé je tu odvolání, že ve Francii a Itálii takováto pravidla na universitách platí. Král chce tedy i v Praze upřednostnit domácí učitele a studenty a dát jim většinu v rozhodování a řízení university. Co však bylo hlavním důvodem, že se král rozhodl k takto radikálnímu kroku, který přinesl značné napětí, konflikty a nepřijemnosti?

Hlavním důvodem byla zjevně mezinárodní politika, konkrétně otázka svolání koncilu. V rozdělené církvi existovali dva papežové, kteří zápasili o vliv a hledali podporu u jednotlivých států - Řehoř XII v Římě (jehož až do této doby podporoval i Václav IV), a Benedikt XIII v Avignonu. V této době však stále sílilo hnutí za svolání nového koncilu, který by dvojpapežství odstranil. Důležitou silou bylo království francouzské a právě poselstvo francouzského krále bylo tou dobou v Praze a očekávalo, že je Čechy podpoří a rozhodnou se, proti Řehoři XII, vyslat zastoupení na koncil, který měl být v Pise. Protože při Řehořovi byl král Ruprecht, Václavův konkurent, toho času držitel německého trůnu a titulu římského krále, byl Václav rozhodně nakloněn souhlasit s koncilem - ale potřeboval podporu také od university.

Dne 18. ledna 1409 byla králem v kutnohorském Vlašském dvoře přijata deputace university, která předložila jasný výsledek: český národ je pro koncil, všechny ostatní proti (neboť jejich zástupci pocházeli převážně ze zemí krále Ruprechta a byli leckdy i hmotně závislí na tom, aby s ním byli zadobře - buď měli z domova příjmy, nebo vyhlíželi dobré prebendy po studiích). O tom, jak král jejich podání přijal, není přímá zpráva (je ovšem známo, že byl prudký a lze si leccos domýšlet). Protože však ještě téhož dne podepsal jmenovaný dekret, je jeho stanovisko jasné. Potřeboval souhlas university, takto ho bude mít. Do čtyř dnů bylo francouzské poselstvo, čekající už dva měsíce, vypraveno domů s potřebným souhlasem českého krále i university.

O měsíc později pak dojednal Václav s vyslancem podrobnosti, které mu zaručovaly, že jeho poselstvo na koncilu bude přijato jako poselstvo právoplatného římského krále a budoucí papež jej takto bude uznávat a pomáhat mu k udržení říšské koruny.

Konflikty a nepřijemnosti, o nichž jsme se zmínili, však vypukly v Praze. Takováto neslychaná změna mocenských poměrů na univerzitě byla pro cizince (a těch byla velká většina) nepřijatelná a nepochopitelná. Doufali, že se jí podaří zvrátit a neprodleně si

vyžádali slyšení a předložili králi obšírný výklad s obhajobou dosavadního zřízení. Protože král mezitím dosáhl svého cíle, zřejmě mu příliš nezáleželo na tom, aby dekret zůstal v této podobě a byl ochoten o něm jednat. Slyšení u krále měla i česká strana a zjevně nedoufala, že by dekret mohla uhájit. V návrzích na jednání, které předložili čeští mistři královu pověřenci, se objevují varianty hlasů 3:2 pro Čechy, nebo naopak 3:2 pro cizince, případně přerozdělení národů na Čechy, Moravany, Poláky a Němce, tedy 2:2 - ale pokud se nepodaří dohodnout na ničem z toho, nechť je aspoň rektor volen z Čechů.

Zatímco králova rada nespěchala s rozhodnutím, král Ruprecht, rozezlen tím, že se Praha odvrátila od Řehoře a souhlasí s koncilem (ještě nevěda, že ho koncil připraví o korunu římského krále), odvolal z Prahy mistry i studenty ze svých zemí. Saský markrabě Fridrich zase lákal universitní mistry a studenty k sobě, doufaje, že se podaří založit universitu v Sasku (což se ještě téhož roku v Lipsku opravdu stalo). Kromě toho se zástupci cizích národů na universitě slavnostně zapřísáhli vzájemnou přísahou (pod ztrátou cti i peněžitou pokutou), že nevrátí-li se dosavadní uspořádání, raději odejdou z Prahy, než by přijali změnu.

Za takových okolností se měla konat v dubnu volba rektora. O jejím průběhu není jasných zpráv, ale jasné je, že se obě strany nedohodly a volba nemohla být provedena. Král se pokusil přimět obě strany k dohodě, aby se v universitních funkcích pravidelně střídali zástupci obou stran. To nebylo valně po chuti ani Čechům, znamenalo by to velké omezení práv získaných pravomocí, ale Němci tento návrh okamžitě zamítli. A protože spory na universitě neumožnily zvolit ani rektora, ani děkana „artistské“ (filosofické) fakulty, král sám jmenoval (9. května) prozatímního rektora i děkana (na půl roku), snad v naději, že se poměry zatím uklidní.

Cizinci však už byli zčásti zřejmě rozhodnutí odejít, zčásti k tomu byli nuceni vlastní neuváženou přísahou. Koncem května se tak konal hromadný odchod Němců z Pražské university. Podle odhadů mohla tehdy Pražská universita ztratit až 80 procent lidí, kteří nadto všude, kam přišli, Prahu haněli a označovali universitu za kacířskou, hájící názory Viklefovy. V tom ovšem nebyli daleko od pravdy, Viklef měl mezi pražskými Čechy mnohem více přívrženců než mezi Němci a odchodem cizinců se universita stala nakloněnou názorům Viklefovým víc než kdy dříve, což se mělo brzy ukázat.

Na koncilu v Pise byl mezitím Václav (v červnu) potvrzen ve svém nároku na titul Římského krále (a tedy císaře „svatě říše římské“), který mu také nový papež Alexandr V na podzim potvrdil. V září, když se blížil konec prozatímního jmenování rektora, byl slavnostně potvrzen Kutnohorský dekret a ustanovení zapsáno do universitních statut. V říjnu pak byl podle nových pravidel zvolen rektor Karlovy university - jímž se stal Mistr Jan Hus.

Zbývá si položit otázku, jaké poselství nám tato církevně-politická událost přináší, proč se jí zabývat na stránkách církevního tisku. O Pánu Bohu nebo o víře tu nepadlo ani slovo. Nepadlo, ale právě tyto události měly rozhodující vliv na to, že se pražská univerzita o pár let později přihlásila dost rozhodnou většinou k reformním myšlenkám Husovým a stala se základnou husitských teologů a oporou umírněného křídla husitského hnutí. Zájem českých universitních mistrů, kteří zastávali autoritu koncilu proti papežům a doufali v obnovu církve, se tady náhodou kryl se zájmem českého krále, který usiloval o navrácení prestiže a titulu pro svou osobu - a obnova církve mu zřejmě byla lhostejná. Výsledkem bylo posílení reformního charakteru university a vlastně příprava intelektuální základny pro českou reformaci. Z pražské university se stala škola, která (pravda, v evropském měřítku izolovaná a s kacírskou pověstí) vychová v příštím století, do nástupu reformace v Evropě, celé generace českých vzdělavců, mezi nimi i generaci „učených“ kolem Lukáše Pražského, kteří budou formovat Jednotu bratrskou na přelomu 15. a 16. století.

J. Halama Jr.

Jan Jílek - 300. výročí?

Na bratrském hřbitově v Berlíně-Neuköllnu je na zdi připevněn náhrobní kámen s textem:

Jan Jílek, byl narozen v Čechách,
v Chrudimském kraji, v vesnici Lubným dne 3. April 1709.
Usnul v Pánu dne 3. Octobr 1780, v 72 roku svého stáří.

Podle tohoto údaje by tedy letos bylo 300. výročí narození slavného exulanta. Proč píšeme „bylo by“? Protože s jeho narozením to vůbec není jednoznačné. Ve svém vlastním životopise uvádí Jílek, že se narodil 30. dubna 1707. Pátráním v archivech se dá zjistit, že se Veronice, manželce Jana Jílka v „nové vsi“ u Lubného, narodil syn Jan, pokřtěný 4. května 1710 (o tom více Ilja Burian v KJ 22/1988). Tedy podle vlastních vzpomínek by byl Jan Jílek o dva roky starší, podle archivů o rok mladší než uvádí jeho náhrobní kámen. Na tom není nic zvláštního, ještě před sto lety leckdo na stará kolena přesně nevěděl, kdy se vlastně narodil. Centrální registr obyvatel a rodná čísla jsou plodem 20. století.

Dopřejme si tedy Jílkova jubilea letos, za připomenutí stojí určitě z jiných důvodů, než je nejisté datum narození. Materiál o jeho životě nám zachoval jednak jeho vlastní životopis, který byl v roce 1940 otištěn (naštěstí, protože originál se koncem války ztratil), výňatky z něj zveřejnila E. Štěříková v knize *Běh života českých emigrantů v Berlíně v 18. století* (německý překlad životopisu je dodnes v ochranovském archivu), jednak zápisy v bratrských dokumentech v Berlíně-Rixdorfu.

Co je jisté, je místo, kde se Jílek narodil, totiž vesnice Lubná mezi Litomyšlí a Poličkou, v malé osadě (to je ona nová ves, či Nové Chalupy), která byla stranou samotné

vsi. Přímo do vsi se Jílkovi rodiče přestěhovali asi roku 1718, protože na samotě ohrožovali obyvatele vlci, zadávali a roztrhali několik kusů dobytka, i lidi. Jeho otec, také Jan, byl sedlák, evangelicky orientovaný, který jej sám naučil číst. Brzy po přestěhování však zemřel a Jan, druhý ze sedmi sourozenců, zhruba od 10 let sloužil u sedláků. Jak píše „jako žebrácké dítě mezi lidmi se protloukal“. Potom jej vzal jeho dědeček, krejčí, do učení, ale sotva po půl roce zemřel a Jan se doučil u jiného mistra. Ten jej vedl k tomu, aby náboženství nebral příliš vážně, protože jako řemeslník musí vycházet s každým.

V roce 1729, už vyučený, prožil Jílek zvláštní zkušenost. Když si četl v knížce o umučení Spasitele, zmocnila se ho úzkost, která ho neopouštěla a vedla ho k hledání cesty k víře. Zkoušel pouti s katolickým příbuzným, ale teprve setkání s jakýmsi sedlákem, pro nějž jeden týden šil, a který vroucně vzpomínal na doby českého evangelictví, jej pohnulo k jednaní. Vzpomněl si na otce, kterého jako malé dítě vídal číst a plakat při tom, obrátil se na svého strýce, u nějž byly knihy po otci a dal se do čtení. Pod vlivem četby se rozhodl odejít do Saska, k evangelíkům, a s pomocí průvodce v září 1731 odešel do Gerlachsheimu, vesnice hned za hranicemi v tehdejší saské Lužici (dnes polské Grabszyce, nedaleko Frýdlantu).

Gerlachsheim nebyl začátkem 18. století nijak hustě zalidněn a majitel panství o nové poddané stál. Problémem však byla zjevně jeho lakota, se kterou se z nich snažil těžit, takže lidé chodili mnohem raději na panství Zinzen-dorfů, do Grosshennersdorfu a Berthelsdorfu. Ve 20. letech se však postupně Grosshennersdorf i Berthelsdorf přelidňovaly a od r. 1729

můžeme mluvit o české kolonii v Gerlachsheimu (o ní opět E. Štěrliková, v jiné své knize, *Exulantská útočiště v Lužici a Sasku*). Říkalo se jí česky Karlov (Carlsdorf) a kolem roku 1730 měla už i český kostel a školu. Pán ovšem sliboval pole, která nakonec příchozím nedal, zato po nich chtěl nájmy a daně. Kdo nechtěl zaplatit, byl vsazen do vězení. Na panství se prohlubovala bída a počátkem roku 1737 odešla velká skupina lidí i s katechetou Augustinem Schulzem, který duchovně pečoval o exulanty, do Berlína.

Do Gerlachsheimu tedy přišel Jan Jílek v létě 1731, ale brzy se začal vracet do Čech a ještě během podzimu s sebou odvedl desítky lidí. Na jaře 1732 pak pomohl odejít za hranice i své matce a některým sourozencům. Při té příležitosti byl chycen a uvězněn jeho společník, on sám se v pořádku vrátil, ale při příští návštěvě v květnu 1733 byl zajat a uvězněn v Litomyšli. Byl vyslýchán, týrán a nucen, aby se odřekl evangelictví. Když zatvrzele odmítal, byl nakonec v prosinci 1734 exkomunikován a dán na dva roky do okovů na nucené práce. V létě 1735, při požáru Litomyšle, pomáhal zachraňovat maje-

tek a hasit, a ve zmatku se mu podařilo nepozorovaně odejít, schovat se v lese, sundat si pouta a vrátit se do Gerlachsheimu. Na jaře 1737 odešel s celou skupinou do Berlína.

Tato část Jílkova života zaujala natolik spisovatelku Terezu Novákovou, že si jeho osudy vybrala pro svůj román (Jan Jílek, 1904).

V Berlíně se však Jílek mezi vystěhovalými Čechy necítil dobře, řada jeho přátel začala chodit do Rixdorfu do Jednoty. On sám vzpomíná, že se mu berlínská shromáždění zdála prázdná a když se vrátil kazatel Liberda z vězení a začal kázat o „brusu rozumu“, byli on i jeho přátelé zcela odrazeni - zvláště, když je začali označovat za pomýlené. Když se pak kazatel Schulze s některými odstěhoval do Rixdorfu (v té době kus za Berlínem), následoval ho i Jan Jílek.

V roce 1739 se oženil s Alžbětou Jičínskou, která však po čtyřech letech, při porodu třetího dítěte, zemřela. Zůstalo po ní nemluvně (první dvě děti zemřely v útlém věku) a Jílek se po roce oženil znovu, s Annou Kulhavou, i kvůli dítěti, které však dožilo sotva tří let.

Mezitím vstoupil Jan Jílek do Jednoty. R. 1745 se stal, moderně řečeno, pastoračním pracovníkem (s úkolem navštěvovat nemocné) a byl přijat do sboru „pomocníků“, tedy služebníků církve (Helferkonferenz). Na podzim téhož roku se setkal poprvé s Zinzendorffem (který navštívil Rixdorf), a silně to na něj zapůsobilo. O téměř dvacet let později, v roce 1764, se Jan Jílek stal akolutem v Rixdorfském sboru. Z dalších let nemáme zpráv mnoho, protože svůj životopis sepsal někdy předtím a o posledních letech jeho života mnoho nevíme. Jeho druhá žena zemřela roku 1771, on sám poslední dobu trávil na lůžku, s velkými bolestmi, protože jeho zdraví bylo vězněním a mučením podlomeno, což se ke konci života ukázalo.

V dovětku k jeho životopisu je napsáno:

Byl poddajnou hlinou, příkladným, pravým a požehnaným pracovníkem u svého národa a udržoval přátelský, jemný styk se Spasitelem. Nešlo mu říci nic potěšitelnějšího, než že půjde brzy domů. Přitom na chvíli zapomněl na nejtěžší bolesti, které stále snášel velmi trpělivě. Nyní dá Pán, spravedlivý soudce, tomuto dobrému bojovníkovi víry a vítězi korunu spravedlnosti, a Bůh setře všechny slzy s jeho očí, protože v radosti nad radostí je pohřbeno, co jej zde dělilo.

Jan Jílek se stal, určitě i díky náhodě, že jeho životopis přišel do ruky Tereze Novákové, jedním z nejznámějších českých exulantů. Podobných, i mnohem tragičtějších příběhů měla pobělohorská emigrace stovky a stovky. Příběh o jeho věznění a stálosti ve víře není jedinečný, takových a podobných, známých i méně známých, je řada. Je to svědectví o víře, která člověka vede k tomu, aby nejenom sám hledal život v pravdě, ale snažil se k němu pomáhat i druhým. Ať je již tedy datum na Jílkově náhrobním kameni (mimochoodem - je to replika, zhotovená podle fotografie původního, již velmi poničeného kamene) správné či mylné, ten, o kterém hovoří, svědek statečné a obětavé víry Jan Jílek, určitě stojí za vzpomínku a zamyšlení.

Jindřich Halama Jr.

z církvi doma i ve světě

Světový den modliteb

Letošní světový den modliteb žen se koná 6. března. Bohoslužebný program napsaly křesťanské ženy z Papuy Nové Guiney. Jeho téma zní:

Ačkoli je nás mnoho, jsme jedno v Kristu.

Nezávislý stát Papua Nová Guinea leží pod rovníkem na západní straně Tichého oceánu. Země se skládá z hlavního ostrova Nová Guinea, o nějž se dělí s Indonésií a ze 600 ostrovů. Některé z nich jsou sopečné s mnoha geotermálními prameny a vysokými pohořími. Země má bohatou vegetaci a zvířenu, jako jsou nádherné zbarvení motýli, stromoví klokani, kaloni a ptáci. Z nich je nejkrásnější rajka, která se stala národním symbolem země a je zobrazena i na státní vlajce.

Portugalští mořeplavci objevili ostrov Novou Guineu na počátku 16. století. Následovali je Holanďané, Francouzi a Britové. V roce 1884 obsadilo Německo jeho severní pobřeží a Británie jižní. R. 1972 byla obě teritoria spojena a jako Papua Nová Guinea získala v roce 1975 nezávislost. Dnes je konstituční monarchií s parlamentním demokratickým systémem.

Země má téměř 6 milionů obyvatel. Hlavní město je Port Moresby s více než půl milionem obyvatel. 85 % lidí žije stále na venkově, kde se žije jako zemědělci. Ženy mají nízké společenské postavení, zvláště ve venkovských oblastech. Přibližně 60 % žen je negramotných a třebaže mají teoreticky svá práva, včetně práva na majetek, je mnoho z nich závislých na mužích, aby mohly hospodářsky přežít. Ve městech přece jen přibývá žen, které jsou nezávislé a často pracují na místech, vyhrazených v minulosti mužům. V zemi je vysoká míra násilí, které postihuje zvláště životy žen a dětí.

Papua Nová Guinea je nazývána „horou zlata plovoucí na moři oleje“. Má bohaté přírodní zdroje zlata, stříbra, mědi, ropy a zemního plynu. Většinu průmyslu ovládají ale cizí společnosti a podnikatelé na úkor místních majitelů.

Stát vlastní přibližně 3 % půdy, zatímco 97 % je majetkem rodin prostřednictvím klanů a kmenů. Bohatá úroda kryje domácí spotřebu i export. Vyváží se kopa, kakao, káva, čaj, vanilka a tropické ovoce. K rozvoji průmyslu přispívá zpracování produktů rybářství a chovu vepřů a skotu.

V zemi je velmi málo silnic, zvláště k horským vesnicím. Džunglí pokrytá pohoří jsou neproniknutelná. Jediný způsob dopravního spojení v těchto oblastech jsou lehká letadla, proto je v zemi úspěšné podnikání v letectví. MAF (Misijní letecká společnost) působí v Papui Nové Guinei od roku 1951. Kromě misionářů slouží letadla i učitelům, studentům a lékařům. Venkovské komunity dopravují letadly MAF své plodiny na trh.

V Papui Nové Guinei je přes 800 rozdílných jazyků, z více než poloviny nejsou vzájemně příbuzné. Úřední jazyky jsou angličtina (druhý školní jazyk), dále pietin (společný obchodní jazyk) a motu (nejrozšířenější jazyk na pobřeží).

Pro velké množství užívaných jazyků je Papua Nová Guinea zemí, která představuje jednu z největších překladatelských výzev světa. Překlad Nového Zákona trvá 6 let, Starého Zákona 10 let. Lidé kmene Kodon oslavovali nedávno ukončení překladu Bible ve svém jazyce. S volskými potahy cestovali téměř 50 km na oslavu, aby dostali vlastní Bibli. Velký význam možnosti číst Bibli ve vlastním jazyce vystihují slova jednoho církevního pracovníka :

„Ježíš zná náš jazyk, ví o nás všechno, je to náš člověk“.

Přibližně 96% populace jsou křesťané - členové většiny hlavních denominací. V zemi

je také velmi mnoho malých sekt. Vyskytují se mormoni a muslimové.

Domorodí obyvatelé v Papui Nové Guinei mají více než 1000 kulturních skupin tanců, krojů, hudby, architektury, zvyků i tradičních náboženství. Lidé jsou všeobecně známi svou laskavostí a pohostinností. I když nejsou pokrevně příbuzní, každý starší člověk je respektován a nazýván matkou nebo tetou, otcem nebo strýčkem.

Marie Ulrichová

Švýcarské církve podporují přijímání imigrantů

Miliony lidí dnes žijí jako uprchlíci. Často jsou přijati k azylu v první „bezpečné zemi“ a prožijí tu léta v uprchlickém táboře v provizorních podmínkách. Potřebovali by stálou perspektivu, kterou by jim dalo právo trvalého pobytu v zemi.

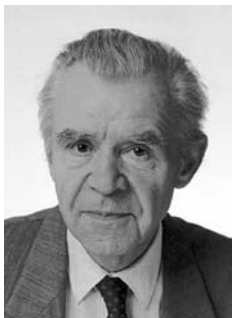
Švýcarsko se podílelo na usídlování cizinců od r. 1950 do r. 1995, potom toto opatření zastavilo, protože se kapacita zdála naplněna. Tváří in tvář nepřehlédnutelné nouzi bezpočetných lidí je třeba azylovou a osídlovací politiku přezkoumat. Je možno znovu přijmout spolehlivě definovanou a trvalou politiku určitého počtu přijímaných - prohlásila Rada svazu švýcarských evangelických církví.

Židovsko-křesťanská tradice příkládá ochraně cizinců a jejich přijímání velkou hodnotu. Církev si rozumí jako společenství, které má přijímat lidi. Pro Švýcarsko je politika přijímání uprchlíků o to důležitější, že je naplňováním Ženevské konvence. Usídlování nových lidí není všelék, ale je důležitým prvkem politicky ochrany lidských práv a pomoci potřebným a příspěvkem k řešení problému migrace v mezinárodním měřítku.

Politika přijímání uprchlíků a usídlování nových obyvatel je až druhou nejlepší, nejlepší je, aby lidé nemuseli opouštět domov a hledat, s mnoha obtížemi, nový. Dokud však trvá současná situace, kdy jsou lidé zbavováni svých práv, pronásledováni a podrobováni státnímu násilí, je politika přijímání uprchlíků a udělování azylu nutná (německy čtoucí najdou víc na www.sek.ch).

(GEKE Newsletter, leden 2009)

Zemřel prof. Josef Smolík

Emeritní profesor pražské bohoslovecké fakulty, bratr Josef Smolík, zemřel 4. února ve věku nedožitých 87 let. Profesor Smolík byl výraznou postavou české ekumény, dlouholetým předsedou Kostnické jednoty a učitelem celých generací evangelických kazatelů. Zároveň byl členem řady mezinárodních ekumenických grémií i vedení SRC.

Čtenáři evangelického tisku se s jeho příspěvky po desítky let setkávali v Kostnických jiskrách, kde nás seznamoval s děním v ekumenickém hnutí i s důležitými věroučnými tématy, o nichž se vedly rozhovory.

Pohřeb bratra profesora Smolíka se konal 14. února v Salvátorském kostele v Praze a přítomnost množství jeho přátel a žáků z nejrůznějších církví byla svědectvím o tom, že svým působením oslovoval křesťany daleko přes hranice konfesí a církevních organizací.

(red)

75 let Barmenského prohlášení

V květnu 1934, před 75 lety se ve městě Barmen sešli zástupci Vyznávající církve v Německu a přijali prohlášení, které se stalo mezníkem ve vztahu německé církve k nacismu. Synod se jím kriticky vymezil proti nacistické ideologii a odmítl představu, že by křesťané mohli přijímat jinou autoritu vedle Ježíše Krista nebo dokonce před ním.

Společenství evangelických církví zdůraznilo, že po 75 letech je toto prohlášení stále aktuální, nejen jako varování před podlehnutím různým ideologiím a fantasmům, ale také jako sjednocující vyznání všech, kdo chtějí následovat Krista, bez ohledu na církevní příslušnost. Je pomocí ve snahách o sjednocování křesťanů. Barmenské prohlášení posiluje církve, aby „v přítomných výzvách globální nejistoty, násilných konfliktů a ničení přirozených životních podmínek vydaly zřetelné svědectví slovy i činy“, uvedla rada Společenství.

Toto vyznání nás i dnes upozorňuje, že „církve nesmějí následovat politické a společenské danosti, ale musí uprostřed nich svědčit o tom, komu náležejí“.

Hledání míru na Blízkém východě

Prospěch civilního obyvatelstva musí stát nad každým politickým zájmem - to konstatovalo Společenství evangelických církví ve svém prohlášení k situaci v Palestině.

Válka v Gaze zanechala na obou stranách zkázu a smrt, pro civilní obyvatele Gazy pak vytvořila nesnesitelnou situaci. Je smutné, že mezinárodní společenství není schopno prosadit žádná opatření, která by takovýmto událostem zabránila.

Společenství evropských evangelických církví se připojilo k mírovým výzvám církví z Blízkého a Středního východu. Všechny násilné pokusy o řešení jen zvyšují nenávisť a vedou k posilování konfrontace. Předním zájmem musí být prospěch palestinského a izraelského lidu, především zajištění jejich bezpečnosti, což obě strany konfliktu nerespektovaly. Existuje-li v dané situaci řešení, je to řešení nenásilnými prostředky. Proto by obě strany měly vážně a trvale usilovat o vzájemné jednání.

Církev mají odpovědnost za veřejné věci

Pracovní skupina Společenství evangelických církví v Evropě se na svém zasedání v únoru v maďarském Debrecenu zabývala otázkami vztahu církví a států. Dvacet let po pádu komunistického tábora není tato otázka ani zdaleka vyřešena. Odluka mezi církví a státem, která je v mnoha zemích skutečností, neznamená, nebo nesmí znamenat vytlačení křesťanství z veřejného života. Církev by se měly snažit podílet na všech aktivitách k prosazování a posilování demokracie a měly by se účastnit i veřejných debat a umět se ozvat. Stále je dost lidí, kteří očekávají, že církev mají k problémům dnešního života co říci. Jde o to, aby se o to snažily a učily se, jak to věrohodně činit.

Evangelíků v Korutanech, Vídní a Horních Rakousích přibývá

Koncem ledna zveřejnila evangelická církev v Rakousku statistiku za loňský rok. Evangelíků je podle ní přes 328 tisíc, 314 tisíc v luterské církvi, 14 tisíc v reformované. Nově přistoupilo do církve přes 800 lidí, vystoupilo skoro 3000, ale je to poprvé, kdy počet vystoupivších klesl pod tuto hranici.

Zřetelně vzrostl počet pokřtěných (také skoro 3 tisíce, o 3,5 procenta více). V jednotlivých zemích klesl počet evangelíků v Tyrolsku (o víc než 1%), Štýrsku (0,5%), Dolním Rakousku a Sedmihradsku (v obou o 0,25%), vzrostl o čtvrt procenta ve Vídní, o 0,75% v Korutanech a o 0,02% (ano, o dvě setiny procenta) v Horním Rakousku. Při 60 tisících evangelíků, kteří zde žijí, to znamená, počítáme-li dobře, 12 lidí.

Že je to na jednu stranu smutné a na druhou legrace? Jen počkejme, až budeme mít loňské statistiky my.

Britští metodisté poskytují pomoc severní Koreji

Severní Korea je všestranně izolována od světa, Britští metodisté se však přesto snaží rozvíjet vztahy se severokorejskými křesťany a pomáhat jim. Letos začali pomocí pěti tisíc liber korejské církvi, aby mohla rozvinout výrobu potravin.

K tomu řekl Steve Pearce, koordinátor pomoci pro Severní Koreu: „Dnes prožívají všichni lidé v Severní Koreji mimořádně těžké časy. Obyvatelstvo je odříznuto a izolováno od celého světa a zcela závislé na režimu. Je málo jídla a s humanitární pomocí jsou problémy. Křesťanství je v této zemi považováno za „špatný živel“. Křesťané jsou vězněni, mučeni nebo i zabijeni pro svou víru. Místní zdroje přitom odhadují, že křesťanů

je kolem 200 tisíc, možná víc. Na uprchlíky jsou v Severní Koreji i Číně pořádány pravidelně zátahy, stejně jako na všechny, kdo jim pomáhají.“

Britská metodistická církev spolupracuje s Ekumenickým fórem za mír, znovusjednocení a rozvoj korejského poloostrova na společných projektech.

V Moskvě byla po 70 letech otevřena luterská katedrála

Posledního listopadu 2008 se shromáždilo přes 600 věřících a slavnostních hostů v katedrále svatého Petra a Pavla. Tento luterský kostel byl postaven 1905 a 1938 byl zavřen. Od té doby až do loňska nesloužil jako kostel, ale jiným účelům.

Otevření se účastnila řada především luterských představitelů z Ruska i sousedních zemí, arcibiskup luterské církve v Rusku Edmund Ratz (nikde jinde nenajdete luterského arcibiskupa!), biskupové ze světového svazu luterských církví, z Polska, Estonska, ale i římskokatolický arcibiskup a představitelé politického života - pracovník kanceláře ruského prezidenta a německý velvyslanec v Rusku.

„Naše církev žije pro lidi v tomto městě a této zemi,“ řekl biskup Ratz, „a je důležité, že tato katedrála bude viditelným výrazem našeho vyznání zde v Moskvě.“ Dějiny luterské církve v Rusku trvají téměř čtyři a půl století a tento okamžik je nadějným znamením pro jejich pokračování. Prezidentský zástupce ocenil sociální práci, kterou luterská církev konala od 16. století a ve které ji chce dnešní stát podporovat.

O příspěvku německé luterské církve k životu a kultuře Ruska mluvil i velvyslanec Spolkové republiky, který přislíbil materiální podporu i do budoucna, protože komplex katedrály bude potřebovat ještě mnoho stavebních úprav. Na otevření kostela pak navazoval 15. synod luterské církve v Rusku.

Skotská církev otvírá domov pro postižené demencí

Ve skotském Aberdeenu se staví domov pro lidi postižené demencí. Investorem je odbor sociální péče Skotské církve. Nový pečovatelský dům za více než 6 milionů liber bude mít kapacitu 64 obyvatel a měl by být otevřen letos v létě. Byla navržena místními architekty, za spolupráce jak církevního investora, tak zdravotních odborníků ze Stirling University.

Církev poskytuje péči seniorům v Aberdeenu již přes 50 let a tento projekt je důležitý, aby v tom mohla pokračovat i do budoucna, se zařízením a podmínkami odpovídajícími našim dnešním poznatkům a vědomostem o tom, co lidé, kteří trpí tímto postižením, potřebují.

Putovní výstava o Janu Kalvínovi

Německá evangelická církev (EKD) společně s reformovaným svazem uspořádala jubilejní výstavu k výročí Jana Kalvína (narozen 1509). Poprvé byla otevřena již v lednu a bude v devíti kopiích putovat po církvi v Německu, Švýcarsku a Rakousku.

Její titul je „život a dílo evropského reformáta“ a na 14 panelech ukazuje životopisné údaje, přehled Kalvína díla, ale i další působení jeho učení. Tak se návštěvníci seznámí s dějinami ženevské reformace, se zápasem o pojetí večere Páně, s učením o předurčení, ale také s procesem proti Servetovi, s kalvinistickým učením o odporu proti vrchnosti a boji za demokracii v 18. století a také s tím, jak kalvinismus přispěl k rozvoji kapitalismu (což je teze sociologa Maxe Webera z počátku 20. století).

Autoři se snažili, aby informace na výstavě byly v souladu s nejnovějším historickým bádáním a doufají, že takto Kalvína a reformaci přiblíží co nejvíce lidem. Předem si výstavu objednálo přes sto sborů či institucí.

(zdroj: Zpravodaj Společenství evangelických církví v Evropě - www.leuenberg.net)

unitas fratrum

Naše sbory ve Velké Británii podporují „pocitivý obchod“ (fair trade) (bratr Fred Linyard se zamýšlí nad smyslem „pocitivého obchodu“)

Obecně se domníváme, že nezbytné životní potřeby jsou jídlo, voda, přístřeší a teplo. Člověk ale nemůže žít samým chlebem, duchovní vztah s Bohem je také „potrava pro život“. K lidské existenci potřebujeme také být částí skupiny, rodiny, širšího kruhu přátel a známých.

Potřebujeme také peníze, abychom je vyměnili za jídlo a služby, a očekáváme i slušnou denní mzdu a slušnou denní práci. Až potud je to v pořádku. Ale co se stane, když ekonomický systém chybje takovým způsobem, že většina majetku se soustředí do několika málo rukou a převládne nespravedlnost a nerovnost?

Dvě miliardy lidí - třetina lidstva - stále přežívají den s jednou librou (asi 30 Kč) nebo méně. Je obtížné si představit dvě miliardy lidí a jejich denní boj o přežití - a my bychom s tím měli něco udělat a pokoušet se zmírnit jejich chudobu. „Čtrnáct dní pocitivého obchodu“ je každoroční kampaň, která se letos koná od 23. února do 8. března. Účelem je zvýšit zájem o výrobky (produkty) opatřené značkou „Fair trade“ - pocitivý obchod. Tím, že povzbuzujeme naše sbory a společenství k pravidelnému nákupu produktů pocitivého obchodu, můžeme způsobit změnu v životech výrobců. Mnoho organizací pocitivého obchodu vstupuje do dlouhodobých smluvních dohod s výrobci, kterým tak poskytují jistotu a zlepšují život v komunitách investováním odměn z pocitivého obchodu.

Bratr Linyard končí návodem, jak se zapojit.

- Vyhleďte webovou stránku „Fair trade“, abyste se více dověděli o organizacích, které jsou do něj zapojeny a o jejich aktivitách v tomto roce.

- Hleďte výrobky se značkou „Fair trade“, kdykoli nakupujete.

- Nabízejte (doporučujte) výrobky pravidelně ve vašem sboru.
- Zapojte skupiny mládeže, které chtějí pomáhat.

Každá cesta začíná prvním krokem. Udělejte jej, i když nevíte, kam povede.

(Moravian Messenger, únor 2009, překlad M. Ulrichová)

Krátké zprávy z Unitas fratrum

* V únoru 2009 zemřela v Königsfeldu ve věku 87 let sestra **Susi Theile-Schmidt**. Byla nejmladší dcerou Waltra Eugena Schmidta, kazatele pražského sboru v letech před 1. světovou válkou. Narodila se v Ochranově, přesně v den dvoustého výročí jeho založení. Prožila život po boku švýcarského kazatele Jednoty Paula Theile a kazateli Jednoty jsou i oba její synové - Christian a Martin Theile.

* V letošním létě (29. 7. - 7. 8.) se bude konat **Unity synod** v Londýně. Nás bude zastupovat bratr Jindřich Halama ml.

* Sestra **Angelene Swart** z Jihoafrické provincie končí jako předsedkyně **Unity Board**. Na její místo byl zvolen Dr. **Paul Gardner**, předseda provincie Jamajka.

* 22.-27. 10. 2008 se konala **porada představitelů Jednoty** (A. Swart za Unity Board, A. Musomba za Afriku, J. Geis za USA, J. Boytler za Evropu a P. Gardner za Karibskou oblast) v Kapském městě. Zabývali se růstem církve v Africe a možnostmi růstu celé Unitas fratrum.

* Bratr **William H. Nicholson** z Aljašky byl konsekrován biskupem Jednoty bratrské.

* Bratr **S. Simwanza**, předseda Jihozápadní provincie Tanzanie, zemřel v srpnu 2008.

* Biskup **S. Mwakasyuka** zemřel v listopadu 2008 v Lutengano, Tanzanie. U nás byl v r. 1992 na biskupské konferenci.

náš seniorát

Rozloučili jsme se s bratrem Miroslavem Hlouškem

Po třech dnech v nemocnici tiše odešel 29. 12. 2008 do nebeského domova bratr kazatel Miroslav Hloušek.

Na jeho smutečním oznámení jsme četli biblická slova Žalmu 54,8: Ochoťně ti budu obětovat, vzdávat chválu, Hospodine, tvému jménu, protože je dobré.

Tohle radostné vyznání četli a mohli se jím povzbudit čtenáři bratrských Hesel 9. února 1927. V ten den se také narodil bratr Miroslav Hloušek.

Jako křesťané se snažíme pro svůj život a vše, čím bývá naplněn, hledat Boží vůli. Často se však stává, že vidáme až „Boží záda“ - že si až ve zpětném pohledu uvědomíme, jak s námi Pán Bůh jednal. V tomto zpětném pohledu můžeme vnímat u bratra Hlouška texty Hesel z 9. 2. 1927 jako podivuhodné předznamenání jeho života. Ochetně dal svůj život do služby Hospodinu, přijal celoživotní poslání kazatele. V atmosféře programově ateistické společnosti to byla oběť - ale stála mu za to.

To radostné žalmistovo vyznání o hlubokém příklonu k Hospodinu je součástí úpěnlivé prosby o pomoc, o vysvobození od těch, kdo „na Boha neberou zřetel“. Žalmista volá Hospodinovo jméno, aby mu bylo povzbuzením a oporou do všech zápasů. Slyš moji modlitbu, Bože, naslouchej slovům mých úst. Povstali proti mně cizáci; ukrutníci o život mi ukládají, na Boha neberou zřetel. (4-5)

Když vedle žalmisty postavíme bratra Hlouška, není to postavení jen podobné. Když vstupoval do služby v církvi naplno jako kazatel, samostatně odpovědný za sbor, nemusel tušit, ale věděl, že bude muset zápasit s nátlakem společnosti, která „na Boha nebere zřetel“. Neodradilo ho to. Dobrovolně vstoupil do oběti: být pod neustálým nepřejným dohledem státní správy, živořit z malého farářského platu, snášet společenské ústrky, být vnímám jako ideologický nepřítel společnosti a tmář... Životní oběť - jeho i rodiny. Existenční nejistota - to byl lidský výhled, ale ne jediný výhled pro věřícího člověka. Bratr Hloušek důvěřoval Hospodinu, že s tím něco udělá, že ho ochrání od nekřesťanského zacházení - nebo že mu dá dostatek sil a odvahy procházet touto temnotou. Stejně jako žalmista vstupoval do modlitebných zápasů a vycházel posílen a odhodlán nenechat se odradit od služebného následování Krista.

Žalmista ve svém volání k Hospodinu vyjadřoval vděčnost, že v zápase s bezbožníky není sám, že mu dává pomoc i v těch, kdo mu jsou nablízku. Avšak Bůh mi poskytuje pomoc, Panovník je s těmi, kdo mě podpírají.(6) Pro bratra Hlouška to byli vedle jeho rodiny členové jeho sborů - nešel přece za Kristem sám a pro sebe. A byli to jeho kolegové ve službě domácí i zahraniční Jednoty bratrské, kolegové z jiných církví, byla to i spolupráce a kontakty s křesťanským prostředím Lužických Srbů. Šel s těmi, kdo zůstali věrnými a nenechali se od křesťanství odradit pohrůžkami ani sliby výhod. Kolik asi vedl shromáždění a kolik pro ně musel připravit kázání za tu dlouhou dobu kazatelství? Kolik lidí doprovodil na poslední cestě, kolik křtů vykonal, kolik svatebních shromáždění, kolika dětem přibližoval Ježíše Krista? Kolika lidem pomohl slovem, účastí, návštěvou, úsměvem, povzbuzením, vtipem a humornou příhodou? Sám jsem to nejednou zažil, povzbuzen jsem od něho odcházival, a bude mi to chybět. Kdo to všechno může spočítat a zvážit a zhodnotit - kromě Pána Boha, který to ví a ukládal to na dobré konto bratra Hlouška v bance nebeských pokladů. Ale kolik zápasů o způsob života sborů musel také probojovat v nepřejném prostředí! I to Pán Bůh zná.

Před koncem aktivní služby se bratru Hlouškovi stalo i to, co žalmistovi: Ze soužení všeho jsi mně vysvobodil, zkázu nepřátel vidí mé oko. Bratr Hloušek viděl pád těch, kdo „na Boha nebrali zřetel“, zhroutil totalitního režimu. - Kdyby to přišlo dříve, jak jinak se mohl utvářet v duchovní svobodě jeho život i aktivity jeho sborů? - Ale bratr Hloušek přece byl připraven „ochotně obětovat Hospodinu“, přijmout těžkou službu a zápasy z ní vyplývající, i v podvázaných možnostech církve byl vděčný za Boží povolání, za Boží požehnání a provázení.

Byl vděčný, a proto mohl „vzdávat chválu Hospodinovu jménu“. Poznával je jako dobré. Vždyť znal dobře ze svědectví Písma, jak milostivě Hospodin Bůh sestupoval ke svému lidu, jak podpíral všechny zápasící o Boží spravedlnost a vedl následovníky Kristovy. A považoval si toho, že je členem Jednoty bratrské s krásnou duchovní historií a že je rozšířena po mnohých místech světa. Historii Jednoty a jejím osobnostem věnoval svůj zájem, se svou manželkou Bronislavou navštívili mnoho bratrských sborů v Evropě na kontinentu i ve Velké Británii, vypravili se i do USA, a mnoho bratrských zahraničních návštěv se vystřídal ve sborech jeho působení (manželka dobře překládala němčinu i angličtinu). Aby mohli cesty uskutečnit, museli žít velmi skromně - a pracovitě - včeličky jim pomohly. Bratr Hloušek se uměl o ně starat dobře - vždyť byl i učitelem včelařství.

Žil naplno Jednotou bratrskou, minulou i současnou, žil pro ni ze své služby Kristu. Proto byl velmi citlivý na cizí vlivy 90 let, které vytlačovaly „to bratrské“ a Jednotu přivedly k rozdělení.

Byl kazatelem ve třech sborech: Loučky (1950), Rovensko p. Tr. (1950-1972), Železný Brod (1972 - 1995). Počítáme-li také jeho službu jako pomocného kazatele u bratra F. T. Petra v Železném Brodě, pak jeho služba vykazuje plných 50 let!

A je nutno říci, že přijímal vedle sborové práce i práci v celocírkevních komisích, dva roky byl i členem Úzké rady (1984 - 1986). Napsal mnoho článků do Jednoty bratrské, Kostnických jisker, v poslední době i do sborníku Od Ještěda k Troskám a do regionálního tisku.

Když odešel na odpočinek, vděčně se se svou manželkou ohlíželi za svým životem. A když mu odešla na jaře 2005 Broňa, pokorně přijal tuto ztrátu, věděl, že odešla domů... Třebaže mu tělesné zdraví posledních let nedovolovalo účastnit se pravidelně sborového života, rád přijímal návštěvy a zprávy o dění v seniorátu, ale také sledoval na internetu ekumenické církevní aktivity. Plný zájem si uchoval do posledního okamžiku. Vřele např. uvítal před Vánoci novou synoptickou Biblii (kralický a ekumenický překlad), kterou vydala ČCE. Žel, moc jí už neužil...

Do poslední chvíle hleděl kupředu, tak jako po celý život. Ani tělesné obtíže mu v tom nezabránily. Teď už nejen dohlédl až těm posledním věcem - vstoupil do věčného Božího království.

Zájmem o Boží dílo a aktivní službou Kristově církvi vzdával bratr Hloušek chválu Hospodinu. A můžeme si nyní připomenout i druhý text Hesel ze dne jeho narození: Kristus je ten, v němž se nám od Boha, jenž všechno působí rozhodnutím své vůle,

dostalo podílu na předem daném poslání, abychom my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději, stali se chválou jeho slávy. (Filipským 1,11-12)

Bratr Miroslav Hloušek nám bude chybět a hned si nezvykneme na to, že není mezi námi. Rádi bychom mu ještě poděkovali za mnohé a nemůžeme - ale můžeme děkovat Pánu Bohu za všechny dary, které milému bratru dal a které on předal nám.

Poslední touha bratra Hlouška byla, aby se znovu zaktivovaly naše sbory a radostně žily a prospívaly ke slávě našeho Pána. - A to je na každém z nás. Kéž nás k tomu povzbudí i vzpomínky na milého bratra.

Jiří Polma

Na odpočinek

Do 31. 12. 2008 sloužil na poloviční úvazek ve sboru v Koberovech bratr Václav Kačer. Dlouhá desetiletí sloužil koberovskému sboru jako laický kazatel vedle své umělecké práce se sklem. Když skončil se svou sklářskou profesí, sloužil jako kazatel.

Že uměl dobře používat své ruce, o tom svědčí i to, že byly při stavbě koberovské modlitebny v r. 1964. Že se osvědčil ve službě kazatele je patrné z toho, že byl po ordinaci diakonské konsekrován i na presbytera Jednoty bratrské (13. 3. 1992). Při vzniku Ochránovského seniorátu byl již kazatelem na poloviční úvazek. Věrně konal své povolení.

Když je ale člověku 77 let, to už ubývají síly a přicházejí zdravotní problémy. Nevyhnulo se to ani bratru Kačerovi. Může se nyní zastavit a ohlédnout se za svou službou - byla náročná, ale konal ji s radostí a elánem. Svůj sbor provedl v krizi Jednoty. Teď může sledovat další život sboru a podírat jej svými modlitbami. Nemáme pro koberovský sbor nového kazatele, proto byla administrováním sboru pověřena sestra Hana Jalušková z Rovenska p. Tr. A protože nejsou Koberovy daleko od Železného Brodu, přijíždějí Koberovští na brodská shromáždění vždy v první neděli v měsíci. Kačerovi nikdy nechybějí...

JP

Životní jubileum sestry Jany Uhlířové

Shodou okolností téhož dne, kdy se sejdou sestry našeho seniorátu ke svému jarnímu setkání, oslaví významné životní jubileum naše seniorátní kurátorka, sestra Jana Uhlířová.

Občanským povoláním je univerzitní učitelka, vedoucí oddělení katedry primární pedagogiky pro učitelství prvního stupně na Pedagogické fakultě UK, a když si najdete její jméno mezi pracovníky fakulty, zjistíte, že její plný titul zní: Doc. PhDr. Jana Uhlířová, CSc.

Sestra Jana se narodila jako Uhrová, její otec, bratr Boris Uher, byl po válce krátce kazatelem a pracovníkem Jednoty bratrské, později profesorem filosofické fakulty UK a členem pražského sboru, stejně jako jeho rodina.

Jana vystudovala filosofickou fakultu UK a stala se učitelkou budoucích učitelů. Vdala se za Ing. Jaroslava Uhlíře a spolu (později i se svými dětmi Janem a Magdou) byli po desítky let stálou a nepostradatelnou součástí sboru v Hálkově ulici. Manžel sloužil jako pokladník a druhý varhaník sboru, Jana opakovaně jako členka rady starších. Ve své službě církvi pokračovali i v době zlé, když byl manžel stížen těžkou nemocí. Před několika lety byl odvolán z této činnosti, děti vyrostly a založily vlastní rodiny, ale sestra Jana pokračuje ve své práci, jak víme, dodnes. Naopak, před časem přijala břemeno práce v seniorátním výboru jako seniorátní kurátorka. A bylo by neodpustitelné nepřipomenout si její podíl na dlouhých a obtížných vyjednáváních s vedením „*Jednoty bratrské*“ v ČR o znovuzískání našich sborových budov a zcela nedávno také kostelíka na Polubném.

Sestra Jana nejenom žije v Jednotě, ale má o její dědictví a historii i odborný zájem. Desítky let trvají její kontakty s Rixdorfem, s potomky českých exulantů a těmi, kdo se zabývají historií českého exilu, zvláště v Berlíně. Stála u vzniku Společnosti za zachování a rozvíjení dějinného odkazu Jednoty bratrské, měla významný podíl na vzniku a organizaci výstavy k 550 letům Jednoty.

Jako členka Jednoty a odbornice na pedagogiku pak ani nemůže nemít zvláštní vztah k Janu Amosu Komenskému. Dlouhodobě spolupracuje s pedagogickým muzeem J. A. Komenského v Praze, s muzeem v Přerově i v Uherském Brodě a účastní se práce na odborných komeniologických publikacích (mnohaletá spolupráce s prof. Dagmar Čapkovou), konferencích a na řadě dalších aktivit.

Kdo jste kdy se sestrou Janou spolupracovali na nějakém úkolu, víte, že má dar věci uchopit rázně a systematicky a snaží se je dovést k vyřešení otevřeně a přímočaře. Což někdy způsobí jiskření, ale tím se jenom potvrdí, že spojení funguje, že se na věci pracuje a zpravidla to pomůže rychlejšímu řešení. Je-li na obou stranách dobrá vůle a smysl pro humor (a to u Jany nepochybně je), je to radost na něčem společně pracovat. O množství práce, kterou sestra Jana zvládá, už jsme se zmínili - a právě v poslední době je podíl této práce věnovaný sboru a seniorátu pozoruhodně vysoký.

Děkujeme za všechnu práci a službu, kterou sestra Jana mezi námi a s námi koná a přejeme jí dost sil do další práce i radost z ní. Ať jí trvale provázejí slova žalmisty, která si přečte v Heslech o letošních narozeninách: Živ je Hospodin! Buď požeňnána moje skála!

pracovníci redakce NBL

Setkání sester Ochranského seniorátu

Sobota 4. dubna 2009 Potštejn

Motto :

„Neodpírej dobrodiní těm, kteří je potřebují, je-li v tvé moci je prokázat.“

(Příslaví 3,27)

Setkání v Potštejně bude dalším z našich setkání sester, která se pravidelně každoročně uskutečňují již od 90. let na půdě jednoho hostitelského sboru (v minulých letech to byly sbory v Praze a Turnově).

Hlavní téma, které jsme letos zvolily, se týká působnosti FAIR TRADE - „Slušného (poctivého) obchodu“ u nás a ve světě:

„FAIR TRADE - „slušný obchod“ jako alternativa pomoci chudým v zemích třetího světa a hendikepovaným osobám.

- předvedeny budou na místě i výrobky k prodeji;

Nedílnou součástí sobotního programu bude biblické zamyšlení, společný zpěv písní a modlitby. Další připravené příspěvky se týkají témat :

„Jak předcházet cévním onemocněním“

„Významné ženy v historii Jednoty bratrské“

Pozdrav hosta z Německa

Sbírka

Aktuální zprávy a zajímavosti z práce sester ve světě i u nás.

Podrobný program je rozeslán do jednotlivých sborů Ochranského seniorátu nebo jej najdete na internetových stránkách :

<http://www.jednotabratska.cz/distrikt>

kontakt : L. Bernardová

mob. 602 390 157

e-mail : e.bernardova@centrum.cz

oznámení

Tradiční seminář společnosti VERITAS

O RANÉ CÍRKVI. Chápání heretiků v prvních staletích. Tomuto tématu bude věnována přednáška ThDr. Jana Rokyty, faráře CČSH v Pardubicích, kterou prosloví na XXIX. semináři historické společnosti VERITAS.

Seminář se bude konat v sobotu dne 28. března 2009 v 10 hodin, a to v sálku na faře ČCE v Pardubicích v ul. Sladkovského 638. Všichni jste srdečně zváni.

Od nádraží jedou k ul. Sladkovského trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Třída Míru (tři zastávky). Fara je šestý dům za evangelickým kostelem.

Jan Kalvín. Malé pojednání o večeři Páně.

Kalich, Praha 2008. Přeložil a průvodními texty opatřil Miloš Rejchrt.

Letošní rok je jubilejním rokem Kalvínovým (narodil se 1509) - což si chceme připomenout později i v našem časopise. Ale Kalich vydal v loňském roce malou knížečku, která stojí za pozornost. Obsahuje Kalvínovo pojednání o večeři Páně z roku 1541, reformátorův výklad, který on sám vnímal jako pomoc ke správnému porozumění této svátosti, oproti krajnostem luteránů, kteří trvali na tělesné přítomnosti Kristově, a zwingliánů, kteří Kristovu přítomnost pominuli a prohlásili svátost toliko za znamení.

Jakkoli ani Kalvínův výklad není tím „pravým a správným“, je to jeden důležitých výkladů a je užitečné si jej přečíst a přemýšlet nad ním. A stejně užitečné je přečíst si úvodní studii M. Rejchrtu o reformačních sporech kolem večeře Páně i jeho závěr, který je zaměřen na večeři Páně v našem životě a našich sborech.

Pavel Filipi a kolektiv. Malá encyklopedie evangelických církví.

Libri, Praha 2008.

Velmi stručný (asi 150 stran) přehled evangelických církví ve světě a důležitých pojmů, spojených s jejich učením, bohoslužebným životem a uspořádáním církve. Je určeno především pro základní orientaci těm, kdo se na církve dívají „zvenčí“ a mnoho toho nevědí, ale spoustu nových informací v této knížce najde každý, kdo se do ní začte.

Jan Heller. Hlubinné vrty. Rozbory biblických statí a pojmů.

Kalich, Praha 2008.

Zřejmě poslední kniha, kterou za svého života bratr profesor Heller připravil a jejíž vydání se již nedožil, obsahuje několik částí. Je směs starších, již uveřejněných studií a studií dosud nepublikovaných, krátkých, nekolikastránkových pojednání i delších textů. Některé delší texty, např. Kněžství a zástupnost, Desatero nebo studie Člověk, pastýř stvoření jsou poměrně známé. Výhodou tohoto vydání však je, že jsou zpřístupněny společně a v pěkné úpravě. Pro příznivce Hellerových výkladů a pečlivé čtenáře bible je to rozhodně velmi cenný příspěvek.

Peter Walker. Po stopách Ježíše. Ilustrovaný průvodce svatou zemí.

Euromedia Group - Knižní klub, Praha 2008.

Oxfordský učitel biblistiky, orientovaný především na dobové pozadí Ježíšovy doby, o kterém už vydal řadu publikací, vytvořil tento „ilustrovaný průvodce“ zřetelně jako populární čtení (a prohlížení), v době, kdy zájem o historii a Palestinu neutuchá. Proto se také českého vydání chopilo vydavatelství populární literatury. Odborník při četbě asi nenajde mnoho nového, naopak se někde možná zarazí nad nepřesností, ale pro laic-

kého čtenáře přináší kniha spoustu informací o biblických dějích a příbězích, dokonce výklady o Ježíšově učení - a ovšem, mnoho hezkých obrázků současné Palestiny i historických vyobrazení, pláneků, barevných grafů a map. Jako příručka pro základní informaci o biblické době a pro lepší představu o ní je to kniha rozhodně dobrá.

... a pozvání k velikonočům

Tu už jsme u nejvlastnějšího velikonočního poselství. I ono je tu zmíněno v úzké souvislosti s naším životem. Byli jste vykoupeni z prázdnoty svého pozemského života. Už i vaše pozemská životní realita se odvíjí ve znamení vykoupení, které je nám připraveno Ježíšem Kristem.

... Toto vykoupení přijímáme jako dar. To je opět zevšednělá, ale veliká zvěst: Jsi obdarován, člověče. To, co dostáváš od Boha v Ježíši Kristu, nic menšího, než vykoupení z prázdnoty svého života, smíš, máš a můžeš jediné přjmout. Nemusíš platit stříbrem ani zlatem. A nezaplatil bys to stříbrem ani zlatem. Vykoupení nelze koupit.

Také tvé vykoupení je určeno a podmíněno jediné obětí Božího Syna, Pána Ježíše Krista.

I letos je nám dáno slavit velikonoce. Právě ony jsou nejskvělejším zpřítomněním toho, co od Boha prostřednictvím Pána Ježíše Krista dostáváme. Ať prožíváme dnes i dál, co znamená žít se vzkříšeným Kristem život vykoupený z prázdnoty.

*Pane, nechceme propadat náboženskému formalismu. Nechceme vyslovovat fráze, veliká slova, a při tom fakticky nevědět o skvělé realitě, která je za nimi. Chceme se probouzet k živé víře. Prosíme tě, dej nám zakusit tvou oživující milost, protože ona je nejvlastnějším základem našeho obnovení.
Amen.*

(z velikonočního kázání J. Nohavici - 1 Pt 1,17-21)

ráj srdce

Heinz Lischke:
BŘÍZA

Má svěží břízo na zahrádce,
vím, milý Bůh tě vsadil sám
a já jsem nebyl jeho rádce.
Ty prostě vtančila jsi tam.

Já prostřed pestrých jarních květů
jsem kdysi proutek objevil.
Co je to? Vida, má se k světu!
Ponechal jsem jej tak, jak byl.

Co z tebe povyroste asi?
Snad jabloň? Tu bych tu chtěl mít!
Vtom ke slovu se synek hlásí:
„Co břízka? Mohla by to být?“

A potom za rok, po předjaří
ten stromek rostl den co den
a bylo znát, že se mu daří.
Hle, je to břízka! Přece jen!

Jak rychle potom vyrůstala
rok za rokem k mé potěše,
až posléze tu vznosně stála.
Tak vysoká! Až ke střeše.

Teď posílá mi v ranním vánku
svůj tichý pozdrav do oken,
když po noci a tichém spánku
mne volá k práci nový den.

V čas letní zelenou svou kšticí
mne zastíňuje v žáru dne
a v říjnu opadává, snící.
V zimě se, holá, k nebi pne.

Když někdy prudké vichry vanou,
tu haluzemi zmítají
a tlačí břízu pocuchanou
až k oknu, k střechy okraji.

Leč vždycky, za každého času
zas vzpřímí sličnou hlavu svou
a blaží v zeleni svých vlasů
vše živé jasnou korunou.

A přece jen ji nejraději
co skryší pohostinnou znám,
když v jejích větvích ptáci pějí
a já jim dojat naslouchám.

Za místo schůzky zvolily si
i sýkorky tu břízu mou
a drozdí, holubi a kosi
zde střídají se s ozvěnou.

Má milá střídá barvy šatu.
Když ptačí zpěv už dávno ztich,
je zahalena celá v zlatu
co kněžna za dnů podzemních.

Tak stojíš, milá břízo moje,
co Boží tvůrčí síly div
a vnukáš, abych síly svoje
dal světlu, dokavad jsem živ.

A dožít-li se mám dne zlého,
kdy za vichru by kmen tvůj pad‘,
chci prosit Tvůrce nebeského:
„Dej, ze světa bych též byl vzat!“

Přeložil Miroslav Matouš